

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA- ÉS IPARI DOLGOZÓK SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA - ALAPÍTVÁ 1913-BAN

J Ó S Z E R E N C S É T !

Ülésezett a BDSZ XXXV. kongresszusa

2015. november 18-án, a BDSZ székházában, egynapos munkakongresszust tartott a Bányá-, Energia- és Ipari Dolgozók Szakszervezete.

A kongresszus egyetlen napirendi pontja „A hatályos civil törvény és a Ptk. rendelkezéseinek megfelelően átdolgozott BDSZ Alapszabály vitája és elfogadása” volt.

A Bányászhimnusz közös eléneklése után Rábi Ferenc, a BDSZ elnöke köszöntötte a résztvevőket.

- Tisztelt XXXV. kongresszus!

A bányászszakszervezet mindenkori történetéhez hozzátartozott, hogy a kongresszusai Bányászhimnusszal kezdődtek, s a hagyományoknak megfelelően az Országos Tanács beszámolt az előző ciklus tevékenységéről, mint ahogyan azt megírtuk, a BDSZ százéves történetét feldolgozó könyvekben. Ugyanakkor, változik a helyzet, az ipar egyre kevésbé foglalkoztat nagy lét-

számban, ezért elindítottunk egy közös folyamatot, amiben az a végső cél, hogy Magyarországon erős ipari szakszervezet legyen. A mi szakszervezetünk büszke lehet arra, hogy ennek a folyamatnak az éllovasa volt, s ebben a folyamatban, viták során, egymást megismerve, a könnyűipari szakszervezetekkel végrehajtottuk a fúziót, s most már a közös együttes működésünk gyakorlatát alakítottuk és alakítjuk ki a jövőre vonatkozóan. Úgy gondolom, hogy nagy lépés lehet, ha a jövőben erős, egységes közösséget alkotva dolgozunk tovább. Irányt adva ahhoz, hogy Magyarországon valósuljon meg az, ami már Dániában, Svédországban, Ausztriában és sok más országban megvalósult, hogy van-

nak erős ipari szakszervezetek négy-öttszáz ezer taggal, s képesek arra, hogy erős konföderációt működtessenek. Képesek arra, hogy a jövőre vonatkozóan megfelelő megállapodásokat tudjanak kialakítani.

Ebben a vonatkozásban ez a mai kongresszus sajátos. Egy évvel ezelőtt tartottuk száztizennégy küldöttel a XXXIV. kongresszusunkat, ahol beszámoltunk az előző ciklusban végzett munkánkról, tisztségviselőket választottunk, programot alkottunk, s akkor határoztuk el, hogy munkakongresszus keretében módosítsuk az Alapszabályt. Ezt a munkakongresszust tartjuk most. Feladatunk, hogy a mai napon az új Ptk. és Civil törvény alapján elfogadjuk az új Alapszabályunkat és azt, az elfogadott módosításokkal, be tudjuk majd adni a Fővárosi Törvényszékre. Hosszas folyamat előzte meg, s ebben az előkészítő, több mint egyéves szakaszban odáig jutottunk el: egy a cél, hogy a Fővárosi Törvényszék fogadja el ezt a módosítást, vegye lajstromszámba a módosítási kérelmünket, mert a jövő év március 15-éig el kell érniük, hogy az új törvényekre vonatkozóan elfogadott alapszabályunk legyen.

Nagyon sok szeretettel köszöntöm a kongresszus küldötteit! Köszöntöm a Bizottságok vezetőit és tagjait, s külön köszöntöm Dr. Rácz József ügyvéd urat, aki a BDSZ ügyvédjeként már jó két évtizede segíti szakszervezetünk munkáját. Most is őt kértük fel, hogy az Alapszabály módosításával kapcsolatos folyamatokat, mint ügyvéd végigvigye.

(Folytatás a 2. oldalon)

Európa digitális ipara

2015. november 4.-5. – én az IndustriAll European szervezésében 17 ország képviselőinek részvételével konferenciát tartottak Brüsszelben, az európai ipar digitalizálásáról és az ezzel kapcsolatban felmerült kérdésekről.

A résztvevők képviselték: az IndustriAll európai tagszervezeteit, az ETUC és ETUF tagszervezeteit, az Európai Parlamentet, és az Európai Bizottságot, valamint munkáltatói és ipari szövetségeket.

A kétnapos konferencián elhangzott előadások és bemutatott prezentációk két fő tárgykör köré csoportosultak.

Az első tárgykörben az európai ipar – nagyrészt távközléstechnikával, számítástechnikával, automatizálással, gépjárművel foglalkozó – képviselői tartottak előadásokat, a vállalataik jelenlegi helyzetével kapcsolatban.

A helyzetelemzések kiterjedtek: a cégek piacon elfoglalt helyzetére Európában, illetve a világpiacon; a gyártás digitalizálásával kapcsolatosan kialakult gazdasági előnyökre és nehézségekre; a munkamódszerek és munkafolyamatok változásával járó könnyebbésekre; a munkavállalók üzemi helyzetét érintő változásokra.

A második tárgykörben elhangzott előadások főképp az európai munkavállalókat érintő változásokkal foglalkoztak.

A munkavállalókkal kapcsolatban felmerült kérdések érintették a : gyártási folyamatban elfoglalt helyüket; a munkaidő változását, a munkafolyamatok közbeni ellenőrzési lehetőségek módosulását; az új technológiák miatti munkahelycsökkenések esélyének alakulását; a technológiai változásokkal kapcsolatos képzések fontosságát.

Az előadásokat hallgatva furcsa párhuzamot véltem felfedezni a magyarországi könnyűipar '90-es évekbeli helyzete és a digitalizálással kapcsolatos termékeket gyártó európai vállalatok mostani helyzete között.

Ők is küzdenek a távol keletről és az amerikai kontinensről beözönlő, olcsóbb és jó minőségű áruáradással, és az Európán kívülálló multik egyre növekvő piacfoglalása és befolyása ellen. De bíznak abban, hogy az az előkészítő munka, ami ennek a konferenciának a megrendezéséhez vezetett, még időben elkezdődött ahhoz, hogy a vállalatok és országok közötti összefogással meg tudják majd szilárdítani ennek az iparágaknak a helyzetét Európában.

Az előadásokkal kapcsolatos kérdések között sokszor elhangzott : „Mit tesz az Európai Unió ezen vállalatok helyzetének megkönnyítése érdekében?” Sajnos nem kaptak egyértelműen pozitív választ. Jelenleg még nincs gazdasági szabályozás az unióban belül gyártott termékek kedvezőbb lehetőségekkel történő forgalmazására, illetve az Európán kívülről érkező technológiák és termékek terjedésének lassítására, esetleg megakadályozására.

Az előadók nagy része kívánatosnak tartaná egy egységes európai szabvány kialakítását is a távközléstechnikával kapcsolatban. A szabványosítás létrejöttéhez azonban szükség lenne az iparágban jelen levő európai cégek szorosabb és konstruktívabb együttműködésére is, ami jelenleg meg nem mondható megfelelőnek. A technikai újításokat minden cég igyekszik megtartani magának és az üzletfeleinek, és nagyon nehezen adja ki harmadik félnek.

Amennyiben születik is a későbbiekben szabályozás, akár a gazdasági szabályozásokra, akár a szabványokra, a kezdeményezéseknek első körben nagy valószínűséggel majd országos szinteken kell megszületnie. Ugyancsak országos szinteken születhetnek először megállapodások a digitalizálással kapcsolatos fejlesztések finanszírozásának támogatására is. A jelen helyzetben azonban még csak maguk a cégek, vállalatok, vagy vállalat-csoportok fordíthatnak erőforrásokat a fejlesztésekre. Erdemes ehhez rövid-, közép-, vagy akár hosszú távú terveket is készíteniük, valamint figyelni az Európai Unió gazdasági és technikai fejlesztésekre kiírt pályázatait is.

Abban minden résztvevő egyetértett, hogy a jelenlegi szintről tovább fejlődni csak akkor van lehetőségünk, ha a technikai fejlesztések mellett a humán erőforrások fejlesztésére is figyelmet fordítunk. A munkavállalók képzése minden szinten az elsődleges szempontok között kell, hogy szerepeljen, mind szakmai, mind pedig szakszervezeti szempontból.

Az átalakulás során arra is figyelni kell majd, hogy a jelenleg meglévő kollektív szerződésben milyen módosításokra lesz majd szükség ahhoz, hogy megfeleljenek az új helyzet teremtette követelményeknek.

Mivel az ipar digitalizálásával a munkahelyek egy része megszűnhet, viszont újabbak jöhetnek létre, a munkavégzés helyszíne is változhat majd. Fel kell készülnünk az otthoni munkavégzésre is.

A változásokkal kapcsolatban minél több ember véleményére kíváncsinak kell majd lennünk. Mind a kis cégeknél, mind a nagy, több ezer munkavállalót foglalkoztató cégcsoportoknál. Ezek a változások fontosak lesznek mind a helyi alapszervezeteknél, mind az ágazati kollektív szerződések kötése esetén, illetve a tervezett európai kollektív szerződés kötése során is. Az is fontos lesz a tárgyalások során, hogy ki lesz az a személy, aki képviseli a munkavállalók érdekeit. Őt mindkét oldalnak egyformán el kell majd fogadnia és hitelesnek kell lennie.

A konferencia rövid összefoglalóját egy a számomra emblematisz mondattal szeretném lezárni, amely a következő volt:

„A házi feladatát otthon mindenkinek el kell végeznie!”

Dolgozzunk tehát azon, hogy az ipar fejlődésével mi is lépést tudjunk tartani, és meg tudjunk felelni a gazdaság kihívásainak és a munkavállalók velünk szemben támasztott követelményeinek.

Berényi Attila,
a BDSZ országos elnökségi tagja

Szent Borbála szobrát koszorúzták

Ajkán és Padragkúton is megemlékeztek

Szent Borbála, a bányászok védőszentjének szobra Ajkán és Padragkúton hirdeti az ajkai szénbányászat dicső 139 évét, és a város lakóinak háláját egy szép szakma iránt. Egy olyan szakma iránt, amelyre Ajka város hagyományai épülnek ma is, és a bányászok védőszentje mellett Ajka város címerének fő alakja. A szobor a bányászat megbecsülését, a város szeretetét is jelzi. A szakmájukhoz hű bányászok mindkét helyszínen tisztelegtek, emlékeztek, méltóan ápolták a hagyományukat.

Ajkán, az Agora-téren lévő parkban az Ajkai Bányász Hagományápoló Nyugdíjas Klub kórusával közösen énekeltek el a Bányászhimnuszt a szép számmal megjelent egykori bányászok, majd Herendi József, a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnöke olvasta fel az Ima, Szent Borbálához című fohászt, amelyben kiemelte: „Ó, szent Borbála, dicső menyasszony, testemet és lelkemet én reád bízom. Úgy halálban, mint életben: légy nekem mindig védőszentem, utolsó órámban, hogy Krisztus szent testét magamhoz fogadjam.”

Borbála szépsége, fiatalságának éltető ereje sugárzik a tízéves szoborról. A nyugdíjasklub kórusával közösen énekeltek el a Bányászhimnuszt a szép számmal megjelent egykori bányászok, majd Herendi József, a Bányász Nyugdíjas Szakszervezet elnöke olvasta fel az Ima, Szent Borbálához című fohászt, amelyben kiemelte: „Ó, szent Borbála, dicső menyasszony, testemet és lelkemet én reád bízom. Úgy halálban, mint életben: légy nekem mindig védőszentem, utolsó órámban, hogy Krisztus szent testét magamhoz fogadjam.”

Ezt követően Blaskó Sándor, a Padragi Bányász Hagományörző Kör elnöke mondott ünnepi beszédet. – Köszöntöm önöket az európai bányászok ünnepén. Ez az év az ajkai szénbányászat kezdetének 150 éves, valamint a Bányászati Múzeum létesítésének öt évzides évfordulója. Az ajkai szénbányák 2004-ben fejezték be működésüket. Visszaidézhethetjük azt a szomorú pillanatot, amikor meghatottan álltunk az utolsó csille szén előtt, emlékezve az immár bezárt bányák történetére. Nekünk bányászembereknek életünk egy darabja, lelkünk parányi része maradt a bezárásokkal visszavonhatatlanul a föld alatt. Valljuk, hogy a bányászat addig fog élni, míg szívünkben van bányája. A mai nap az emlékezés napja. Fejet hajtunk a 189

bányásztársunk emléke előtt, akiket a természettel vívott harcunkban veszítettünk el az ajkai medencében, és tisztelgünk azon táraink emléke előtt is, akik már a mennyei hazából figyelik hagyományörző munkánkat. A bányászok azok az emberek, akik a természet gigantikus erejével álltak szemben, minden pillanatban kitéve magukat az elemi erők mindent elsöprő, megállíthatatlan erejének. És ebben a küzdelemben nem volt helye a széthúzásnak. Az egymásrautaltság, az egymás iránti bizalom, a szolidaritás és szakmai tudás volt a garancia arra, hogy a természet vad erőivel sikeresen vehessük fel a küzdelmet. A Borbála-nap megünneplésével bányászmultunk egy patinás részét elevenítjük fel – fogalmazta meg ünnepi gondolatait Blaskó Sándor. A továbbiakban emlékezett arra, hogyan lett Borbála a bányászok védőszentje, s az ő védelme alatt végezték a veszélyt tudatosan vállaló bányászok munkájukat Ajkán 139 évig. A nehéz és felelősségteljes munka nemcsak dicsőséget hozott, hanem áldozatokat is követelt. 189 bányász soha

mányörző munkánkat. A bányászok azok az emberek, akik a természet gigantikus erejével álltak szemben, minden pillanatban kitéve magukat az elemi erők mindent elsöprő, megállíthatatlan erejének. És ebben a küzdelemben nem volt helye a széthúzásnak. Az egymásrautaltság, az egymás iránti bizalom, a szolidaritás és szakmai tudás volt a garancia arra, hogy a természet vad erőivel sikeresen vehessük fel a küzdelmet. A Borbála-nap megünneplésével bányászmultunk egy patinás részét elevenítjük fel – fogalmazta meg ünnepi gondolatait Blaskó Sándor. A továbbiakban emlékezett arra, hogyan lett Borbála a bányászok védőszentje, s az ő védelme alatt végezték a veszélyt tudatosan vállaló bányászok munkájukat Ajkán 139 évig. A nehéz és felelősségteljes munka nemcsak dicsőséget hozott, hanem áldozatokat is követelt. 189 bányász soha

nem jött fel a bányából, életét adta a szakmáért. Értük is, és a még élő bányászokért állították Győr Sándor kezdeményezésével 2005. január 14-én Szent Borbála szobrát a Művelődési Központ előtti Agora-téren, hogy soha senki ne feledje, volt egy szakma, mely Ajkán élt 139 évet és adott egy várost az utókornak. A még élő bányászoknak az a feladatuk, hogy ne engedjék feledésbe merülni a bányászatot, őrizzék meg hagyományait, és utódaiknak is hagyjanak emléket erről a szép, embert próbáló szakmáról.

Az ünnepi beszéd után a Bányász Hagományápoló Nyugdíjas Klub kórusának közreműködése közben elhelyezték a szobornál az emlékezés koszorúit. Elsőként Ajka város önkormányzata koszorúzott, majd az Ajkai Bányász Nyugdíjas Szakszervezet, a Bakonyi Bányász Hagományörző Alapítvány, végül a Bányász Hagományápolók képviselői helyezték el a védőszent és a bányászok iránti tiszteletük jelül a kegyeletes megemlékezés koszorúit.

Padragkúton a Civil Fórum Padragkútért Egyesület koszorúzott, és tartott megemlékezést a Bányász Kegyeleti és Emlékparkban lévő Borbála szobornál. Megemlékeztek Szent Borbála életútjáról, felelevenítették a Borbálával kapcsolatos hagyományokat, a bányászemberek körében ma is élő tiszteletet. Ezt követően koszorúkat, virágokat és mécseseket helyeztek el az ünnepség résztvevői az egyesület által épített Szent Borbála emlékműnél. Az ünnepség hivatalos része után, még hosszú percekig együtt maradván a bányával kapcsolatos emlékeiket elevenítették fel az egykori bányászok.

Mindkét ünnepségen kiderült, hogy az ajkaiak és padragkútiak szeretettel fogadták Szent Borbála alakját. Az is kiderült, hogy Szent Borbála szobra nem egyszerűen a bányászok védőszentjének az emlékműve, hanem tisztelgés és mindörökké bányászváros szorgalmas, erős, a jövőjükben újra bizni tudó polgárai előtt is. Hiába fejeződött be a szénbányászat Ajkán, továbbra is él a bányászszellem. Ajkán és Padragkúton álló szobor méltó a legendás életű szenthez, és méltó Ajka város bányásztársadalmához!

Tollár Sándor

Borbála napi megemlékezés Ajka-Bódén

A városi rendezvények folytatásaként a bányászok védőszentjére emlékeztek az Ajka-Csingerral szomszédos településrészen a bányász hagyományörző szervezetek. A Bódéért Hagományörző Egyesület rendezvényén a Bányász Hagományápoló Nyugdíjas Klub, és a Padragi Bányász Hagományörző Kör tagjai is részt vettek.

A megjelentek a bódéi temetőben koszorút helyeztek el az 1909-es, 55 áldozatot követelő csingervölgyi bányász szerencsétlenség 8 bódéi áldozata sírmelegén és emléktábláján, és elénekelték a Bányász Himnuszt.

A megemlékezés a Községi Házban

folytatódott, ahol Kulics János egyesületi titkár üdvözölte a vendégeket, és beszélt Bódé bányász kötődéséről, és az itt folyó hagyomány ápolásáról. A bevezetőt követően Horváth Károly, az egyesület elnöke tartott előadást „Szent Borbála kultusz gyökerei Ajkán” címmel. Az előadó szövege a korabeli bányavezetők által szorgalmazott Ulrik, majd az 1930-as évektől tartott Szent István napi bányász búcsúkról, és az egyedi védőszent választások személyes és társadalmi okairól. Az ebben az időben keletkezett bányász relikviakon (zászlók, harangok) található Borbála ábrázolásokról és dokumentumok alapján mégis elmond-

Megemlékezés Szűcsiben

A bányász munkája tele van kihívásokkal, s állandó harcban áll a természet erőivel, mely küzdelemben bizony néha alulmarad. Ő tudja ezt, tisztában van e szép ősi szakma veszélyeivel, s nem hátrál meg, végzi a dolgát. Az a harmincegy bányász is végezte, akik a Mátravidéki Szénbányászati Tröszt Szűcsi X-es aknájának + 146-os szinti 4-es szállítóvágatán 1959. november 25-ről 26-ra virradó éjszaka a kirobbanó bányatüzből életüket veszítették.

A Szűcsi Önkormányzat minden évben – a bányászszerecsétlenség napján – megemlékezést tart. Így tett az idén is, az üzemi baleset 56. évfordulóján.

Az esemény a bányászszerecsétlenségben elhunytak emlékére tartott gyászmisével kezdődött, majd az emlékezők a templomkertben felállított, az áldozatok neveit felsoroló kopjafánál, a Himnusz közös eléneklése után, meghallgatták Berta István polgármester emlékező beszédét. Ezt követően, a helyi általános iskola tanulóinak műsorát, majd az önkormányzat, a bányász szakmai szervezetek, a BDSZ helyi és országos képviselői helyezték el koszorúikat, virágaikat.

A megemlékezés a Bányászhimnusz eléneklésével ért véget.

A résztvevőket a Polgármesteri Hivatal látta vendégül a Művelődési Házban.

Emlékezés Padragkúton

2015. október 8-án 14 órakor, a Padragkúti Művelődési Házban került sor arra az emlékülésre, melyet az ajkai bányászat kezdete 150. és a Bányászati Múzeum létrehozásának 50. évfordulója alkalmából rendeztek Ajka város bányász hagyományörző és társadalmi szervezetei, valamint a Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ.

A Bányászhimnusz közös eléneklése után Győr Sándor az emlékülés levezető elnöke mondott megnyitó szavakat, majd Schwarz Béla Ajka város polgármestere köszöntötte a résztvevőket.

Ezt követően került sor a Padragi Bányász Férfikórus műsorára.

Az előadások sorát Németh György kezdte, aki az ajkai szénbányászat helyét elemezte a magyar bányai paraszterét illetően.

Gerencsér Hilda Szociális és kulturális örökségünk címmel tartott előadást, majd Kerekes Árpád emlékezett vissza, szubjektív, de szemléletes élményein keresztül az ötvenes évekre.

A szünet előtti utolsó előadásban Tilhof Endre azt fejtegette, hogy a bányászat milyen hatással volt Ajka iparosodására.

A szünetet követően a Borostyán Férfikórus és a Forrás Női Kar színvonalas, szórakoztató előadását hallgathatták és nézhették meg a résztvevők.

Ezután Horváth Károly a bányász ünnep és a bányász vallásosság témakörben tartott előadást, majd őt követte Vesztróczy László, aki az ajkai bányászati emlékeket járta körül.

Az előadások sorát Angermayer Judit

előadása zárta az 50 éves ajkai Bányászati Múzeumlól.

Ezután hozzászólásokra nyílt lehetőség, majd az Ajka-Padragkút Táncegyüttes műsora után hangzott el a zárzó.

Az emlékülés végén tartott állófogadáson, a résztvevők kötetlen beszélgetés formájában folytatták azon témák megvitatását, melyeket az előadások során meghallgattak.

Az emlékülést szervezte és támogatta a Nagy László Városi Könyvtár és Szabadidő Központ, a Bakonyi Bányász Hagományörző Alapítvány, a Bányász Kulturális Egyesület, a Bányászokért Alapítvány, a Bódéért Hagományörző Egyesület, a Csingervölgyért Egyesület, a Padragi Bányász Hagományörző Kör, az Ajkai

ható, hogy Ajkán a bányászok körében élt Szent Borbála tisztelete is. Ez a tisztelet 1990 után teljesedett ki, amikor a létrehozott művészeti alkotások mellett a védőszent alakja a város címerébe is bekerült.

Az előadáshoz többen is hozzászólaltak. Többnyire saját személyes tapasztalataikat mondták el, gazdagítva a jelenlévők ismereteit. Blaskó Sándor, a Padragi Bányász Hagományörző Kör elnöke felhívta a figyelmet a még fellelhető bányász emlékek összegyűjtésére, és megőrzésének fontosságára, mivel csak ezeken keresztül lehet majd bemutatni egykori szép bányász szakmánkat az utódaiknak.

A rendezvény kellemes hangulattal baráti beszélgetéssel fejeződött be.

Horváth Károly
Fotó: Györkös József

Bányász Nyugdíjas Szakszervezet és a Padragi Bányász Nyugdíjas Szakszervezet.

Félévszázados értékörzés

Ipartörténeti emléknapi Salgótarjában

Vajda István /balra/ és a bánya, ami ma már múzeumként szolgál.

Ipartörténeti emléknapi tisztelegtek a nógrádi bányászok előtt, a megyeszékhelyen létrehozott bányászati kiállítóhely ötven éves és ipartörténeti műemlékké nyilvánításának 35. évfordulóján. A jelenlévőket gazdag szakmai program várta.

Elismert hazai és a szomszédos országból érkezett szakértők tájékoztatták az érdeklődőket az ország, energiahelyzetéről, benne a szén szerepéről, a szakma értékeit összegyűjtő, gyarapító és őrző bányamúzeumokról. Így többek között Prakfalvi Péter bányafelügyeleti

főgeológus Nógrád megye megkutatott ásványi kincseiről szólt, Huszti Béla, az Abauj Kőszénbánya Kft. és Ormoszén Zrt. igazgatója pedig az Észak - magyarországi régió szénbányászatanak helyzetét és lehetőségeit elemezte, közreadva az elképzeléseket

a nógrádi szénvagyon hasznosításáról.

A továbbiakban ismertetések és emlékezések hangzottak el a bányászati kiállítóhelyekről. A magyarországi bányamúzeumokat, Dr. Kovácsné Bircher Erzsébet, a Központi Bányászati Múzeum képviselője mutatta be. A szlovákiai bányászati múzeumokba pedig Ladislav Mixtaj a Kassai Egyetem küldötte „kalauzolta” el az érdeklődőket.

Lejtősaknából múzeum

Azt pedig hogyan lett a József lejtősaknából bányamúzeum, dr. Fodor Miklós Zoltán, a Dornay Béla a Múzeum igazgató-helyettese idézte fel. A József lejtősakna vizes, nehéz bánya volt, de 1951-ig, amíg termelt, közel 7,8 millió mázsa szenet adott. A bányatársulat később a bányamentők vették birtokukba. A múzeumot megálmodók és alapítók célja az volt, hogy a szénbányászati visszafelújításával ne menjen veszendőbe a város több mint száz éves bányászoműltje. Több éves előkészítő munka után, 1965 - ben Salgótarjában megnyílt Európában a második, Magyarországon pedig az első földalatti bányamúzeum. Majd a nógrádi szénbányászati 125 éves jubileuma alkalmából - a több mint száz éves bányászati lakásban - megnyitották a nógrádi bányászati történetének felszíni kiállítását. Később az épület mellett az egykori bánya - és szállító gépek skanzenjét is kialakították.

Az előadó tisztelettel adózott a múzeumalapítónak, így Pothornik József a Nógrádi Szénbányák egykori igazgatójának, aki kezdeményezte, segítette a múzeum létrejöttét, fejlesztését. Elismeréssel illette többek között Kicsiny Miklós, dr. Szvirsek Ferenc múzeumvezetőt, Kékesi Emil és Vajda István tárlatvezetőt szakmai munkáját. Vajda István a leghosszabb ideig, közel 20 évig dolgozott a múzeumban

Dr. Fodor Miklós Zoltán: Meghatározó szerepe van az intézménynek a városi bányász identitás megőrzésében.

szor egyedül is. Ott tartotta őt a bánya, a bányászok tisztelete, a múzeumban összegyűjtött értékek szeretete.

A múzeum az évek múlásával többször is gazdát cserélt. Ma a Dornay Béla Múzeum Bányászati Kiállítóhelye. Őt munkatársa közül kettő bányamérnök. Évente mintegy 15 ezer látogatót ismertetnek meg a nógrádi bányászati történetével, a kezdetektől a bányák bezárásáig. Szakszerű vezetéssel a látogatók képet kaphatnak a szén kialakulásáról, megtalálásáról, a kezdeti nógrádi bányászokról, a technikai fejlődésről, a bányász közösségek kialakulásáról. De bepillanthatnak a bányászcsaládok mindennapi életébe is.

Emléktábla és koszorúk

Az előadások, tájékoztatók mellett emléktáblát avattak a bányászati kiállítóhely falán, Róth Flóris bányamérnök és bányai igazgató születésének 150. évfordulója alkalmából. Két hasznos évtizedet töltött Salgótarjában. Mint mindenütt, ahol dolgozott, a bányák fejlesztése mellett fontosnak tartotta a szociális - kulturális fejlesztéseket, lakások, iskolák, kórházak, kaszinók létrehozását. Támogatta a város gyarapodását, amelyért 1936-ban díszpolgárrá választották. „A köz java a legfőbb törvény” olvasható emléktábláján, amelynek szellemében dolgozott. Civil szervezet, a Magyar Bányászati és Kohászati Egyesület Salgótarjáni Osztálya helyezte a múzeum falára, amelynek annakidején Róth Flóris is tagja volt. Liptay Péter, a salgótarjáni egyesület elnöke a bányákért, a városért végzett két évtizedes munkát méltatta avató beszédében. Majd a tisztelet, az emlékezés koszorúit helyezték el Pothornik József, a vágárból lett bányai igazgató, idős dr. Chorin Ferenc és fia dr. Chorin Ferenc bányai igazgatók és Róth Flóris emléktáblájánál.

VG

Kérés az Olvasóhoz

Egy évvel ezelőtt is kérelemmel fordultunk az egyetem magyar bányászati dolgozó aktív és nyugdíjas munkavállalóhoz kérve, hogy személyi jövedelemadójuk 1%-át szakszervezetünk alapítványai számára ajánlják fel.

E helyen is köszönetet mondunk mindazoknak, akik eddig is SZJA-juk 1%-ával támogatták Alapítványainkat.

Szeretnénk tájékoztatni arról, hogy a Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezete belül két olyan alapítványunk működik, melyek részére az 1996. évi CXXXVI. törvény alapján az 1%-os támogatás felajánlható.

Tisztelettel kérjük, hogy segítsen abban is, hogy közvetlen családtagjai, ismerősei is a BDSZ alapítványai részére ajánlják fel a befizetett személyi jövedelemadójuk 1%-át.

Szeretnénk biztosítani Ön/öket arról is, hogy a felajánlott összegek az alapítványokban megfogalmazott célokra kerülnek felhasználásra.

Bányászokért Alapítvány adószáma: 19662240-2-42

A Bánya- és Energiaipari Dolgozók Szakszervezetéhez tartozó szakszervezeti tagok szociális, kulturális, jóléti, foglalkoztatási, egészségügyi, képzési- oktatási, üdültetési, segélyeztetési lehetőségeinek javítása, megfelelő szervezeti keretek és kiegészítő támogatási lehetőségek biztosítása a munkanélkülivé vált bányászok megsegítésére annak érdekében, hogy alkotó emberként találják meg helyüket a társadalomban.

Az alapítvány céljainak megvalósítása érdekében:

- Munkanélkülivé vált vagy egyébként rászoruló szakszervezeti tagok részére pénzügyi segítséget nyújtunk.

- Minden olyan esetben, amikor a közvetlen pénzügyi támogatás nem nyújt megfelelő segítséget (pl. egyedülálló ápolása vagy ellátása), természetesen nyújtott szolgáltatásokkal segíti a rászorultakat.

- A közép- és felsőfokú bányászok részében résztvevő tanulók, hallgatók javára ösztöndíjakat adományoz, ill. egyéb támogatásokat ad annak érdekében, hogy elméletileg jól megalapozott szaktudásukkal képesek legyenek a szakma sokoldalú fejlesztésére a mindenkori műszaki, gazdasági körülményeknek megfelelően.

- Elősegíti, ill. lehetőségeihez mérten anyagilag támogatja a munkavégzésből, a munkahely sajátosságaiából adódó egészségügyi problémák, károsító hatások megelőzésére, időben történő megismerésére irányuló kutatásokat.

- Anyagi eszközökkel segíti a megbetegedett bányászok - különös tekintettel a foglalkozási megbetegedésekre és a balesetekre - hazai és külföldi gyógy- és szanatóriumi kezelését, gyógyászati segédeszközök, gyógyszer- és orvostechnikai felszerelések beszerzését.

- Szakirányú tudományos konferenciákat és rendezvényeket szervez, ill. támogat, szakemberek külföldi tanulmányutakon való részvételét segíti.

- Részenben vagy egészben átvállalja az egyes szakszervezeti tagok, azok családtagjai üdülési költségtérítését, támogatja a saját tulajdonú bányász- üdülők működését.

- Segélyben, képzési vagy átképzési támogatásban részesíti a felszámolásra és bezárással szembe fordított, bezárt aknaüzemekről elbocsátott szakszervezeti tagokat, továbbá támogatja ezen tagok áttelepülését, pályamódosítását és újrakezdését.

Bányász Kultúráért Alapítvány adószáma: 19639439-2-42

Megfelelő anyagi alapot biztosítani olyan közösségi célú és közérdekű tevékenységek és vállalkozások támogatására, amelyek elősegítik

- a bányász településeken működő művelődési intézmények, egyesületek, egyesületek működéséhez és a bennük folyó kulturális, művelődési, oktatási, képzési, művészeti nevelő és szórakoztató tevékenységhez szükséges feltételrendszer kialakulását és működését, a lakóterületi közművelődési tevékenység erősítését,

- a haladó bányász hagyományok - szakma-kultúra - ápolását, megőrzését,

- a dolgozók képzését, a munkanélkülivé váltak képzését, átképzését.

Kérjük, hogy legyen/legyenek támogatóink és a 2015. évi adóbevallással együtt a formanyomtatványt kitölteni, és a NAV-hoz beküldeni szíveskedjék/ szíveskedjenek. (akinek a munkáltatója készíti az adóbevallását, a nyilatkozatot a munkáltatónál kell leadnia).

Önöknek ez nem jelent többletkiadást, azonban ily módon segítségükkel hozzájárulhatnak alapítványaink célkitűzéseinek megvalósulásához.

Támogatását remélve és azt előre is megköszönve kívánok: Jó szerencsét!

Dr. Horn János

1%

Mindkét Alapítványunk ez úton köszöni meg a 2014-es évben kapott SZJA 1%-ot.

A Bányász Kultúra Alapítványra beérkezett összeget 52.679,- Ft-ot, az Alapítványban megfogalmazott célokra használtuk fel.

A Bányászokért Alapítványra nem érkezett felajánlás.

Két hét helyett húsz év

Hosszú volt az út, amelyen Vajda István, a fiatal vegyész technikus Szeged és Budapest után Salgótarjába érkezett. A Nógrádi Szénbányák laboratóriumában dolgozott. Ismerkedett a bányai üzemekkel, a bányászokkal, a szénfajtákkal, amelyek tulajdonságait a laboratóriumban elemezte, többcélú hasznosításuk lehetőségeit kutatta. Lelkiismeretesen dolgozott és folyamatosan gyarapította ismereteit. Egyre nagyobb feladatokkal bízták meg és egyre több elismerést is kapott.

Már nyugdíjas éveit töltötte, amikor egy - két hétre tárlatvezetőnek hívták a múzeumba, amiből húsz év lett. Nem válogatott a munkában. Tárlatot vezetett, adminisztrációs feladatokat látott el, pénzügyeket intézett. S amikor pénzhez jutott a múzeum, fejlesztettek. A skanzenba a már nem javítható bánya - és szállító gépek jó szöveget „jöttek.” Húsz évig volt a múzeum munkatársa. Tette a dolgát becsülettel, sok-

Választás a Mátránál

Lapzárta után érkezett a hír, hogy december 1-én küldöttgyűlést tartott a Mátrai Erőmű Zrt BDSZ szervezetének visontai alapszervezete. A tanácskozáson a küldöttek - három jelölt közül - ismét Kovács Jánost választották az alapszervezet titkárává.

Gratulálunk, és jó munkát kívánunk neki, a következő öt évre!

Erzsébet-utalvány Plusz

Magyarországon, Magyarországnak

Az Erzsébet-utalvány családjának tagjai – az Étkezési, az Ajándék, az Iskolai, a Kultúra, a Sport és a Gyermekevédelmi Erzsébet-utalvány – immáron elektronikus formában is elérhetők az Erzsébet-utalvány Plusz kártyára töltve. A kártyát a munkavállalóknak munkáltatóik igényelhetik, idén ingyenesen.

Az Erzsébet-program több mint 600 000 embernek, köztük több mint 300 000 gyermeknek biztosította a kedvezményes üdülést, táborozás örömét az elmúlt négy évben. A Program többek között az Erzsébet-utalványok forgalmazásának pénzügyi eredményéből valósul meg.

www.erszebetutalvanyplusz.hu

Szép korú szakszervezeti tagok köszöntése

2015. szeptember 21-én az Ajkai Bányász közösségi házban köszöntötték az 50-60-65-éves szakszervezeti tagsággal rendelkező tagokat. A Bányász himnusz harangjátékát követően az Ajkai Bányász Nyugdíjas Alapszervezet elnöke, Herendi József köszöntötte a meghívottakat.

„Öröm számunkra, hogy egyre jobban kitolódik a tagságunk életkora. A 70-es évek elején, az akkor hivatalos nyugdíjkorhatárt a bányásznyugdíjasok, 60 %-a nem érte meg. A 25 éves kordkezdés-

nyes nyugdíjkorhatár bevezetését követően javult ez az arány, és kezdtük utolérni a társadalmi átlag-életkort.

Nagy szeretettel köszöntöm, legidősebb tagunkat, Hauser Jenő bácsit, aki a 92. születésnapját ünnepelte a napokban, melyhez mi is kívánunk, jó erőt és egészséget.

Ebben az évben ünnepeljük az Ajkai Szénbányászati kezdetének 150. évfordulóját. A bányászat alapozta meg Ajka iparosodását, városává válását.

Ugyan csak ebben az évben ünnepe-

lünk az Ajkai Bányászati Múzeum megalapításának 50. évfordulóját. Ennek keretében megújult a múzeum.

„150 éves az ajkai szénbányászat” szervezőbizottsága, 200 fő általános iskolás gyermeket hívott meg a múzeumba, ahol a régi bányász-szakemberek tartottak tárlatvezetést és élménybeszámolót.

Kérem, ha tehetik, menjenek ki és nézzék meg a megújult múzeumot.

2015. október 8.-án, 14 órakor a Padragi Bányász Kultúrházban került sor, 150 éves az Ajkai Bányászat Emlékülésre. Itt szakmai előadások és kultúrműsor keretében dolgoztuk fel az elmúlt 150 évet.

Önök több évtizeden keresztül hűséges tagjai voltak a szakszervezetnek, ezért az Bánya-, Energia-, és Ipari

BÁNYAMUNKÁS

A BÁNYA-, ENERGIA-
ÉS IPARI DOLGOZÓK
SZAKSZERVEZETÉNEK LAPJA

Szomszédolás 4. Szerbia

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15
1						■				■					
2						■				■					
3															
4				■								■			
5					■						■				
6	■							■							■
7															
8						■				■					
9								■							
10	■							■							■
11					■						■				
12												■			
13															
14						■				■					
15															

VÍZSZINTES:

1. Értelem, józanész. – Egyszerűsített vállalkozási adó, rövid. – Rossz állapotban lévő épület jelzője. 2. A téli égbolt legismertebb és sokak szerint legszebb csillagképe. – Rigoletto eleje! – Japán város. Világkiállítás színhelye is volt. 3. Táblakép, táblafestmény. – Kortárs színész (Áron). – Biflázik, szó szerint tanul meg valamit. 4. Az egyik német állam az egyesülés előtt. – Egyik irányba se. – Holland és svéd autók jele. 5. Parányi alkotórész. – Egészséges reggeli étel. – Könnyű lépkedés. 6. Rendelkezésre álló pénzt igénybe vesz. – Éltel rosszul fűszerez. 7. Pénzpiac szereplője. – Aradi vértanú volt (Lajos). 8. Az arab világ egyik országa. – Evőeszköz. – Női név. 9. Ilyen eszközök fontos szerepet játszanak a gazdálkodásban. – Például bányász igéje. 10. Ilyen növények is vannak. – Szabályos görbe. 11. Hazai táj: Duna-Tisza ... – Tudja rólam, hogy ki vagyok. – Észak-magyarországi folyó. 12. Irodalomtörténeti Közlemények, rövid. – Befejtje a téma megbeszélését. – A négy alap íz egyike édes, keserű és savanyú mellett. 13. Kettéosztott ázsiai ország. – Juhnáj tagja. – Takarmánynövény. 14. Szerlem görög istene. – Lillafüred része! – Horoszkópokban szereplő csillagkép. 15. Floridai nagyváros. – Hajó része. – Baromfi.

FÜGGŐLEGES:

1. Táncot járja. – Némán bejutó! – Mely személyeket? 2. Emelkedett a folyó vízszintje. – Vállára, régiesen. – Hajnali vagy délutáni időpont. 3. Arany, ezüst és más fémek lelőhelyében gazdag ország Szerbia. Négy fém, amelyet bányásznak az országban. Találtak belőlük tartalékokat is, illetve tervezik további készletek feltárását. 4. Elektromos töltéssel rendelkező atom vagy molekula. – Így remegett egy mondókában a kecske. –

Dolgozók Szakszervezete és az Ajkai Nyugdíjas Bányász alapszervezet nevében megköszönöm a több évtizedes hűséges tagságukat.

Kívánom, hogy az elkövetkezendő éveket, évtizedeket jó erőben és egészségben töltsék, mint a magánéletben, mint a szervezetünk tagjaiként.

50-60 és 65 éves tagságukat Emlék

Autó menetstabilizálója. 5. Leesve megfagyó eső jelzője. – Lusta, rest. – Könnyed viselkedés jelzője. 6. Arab méltóság vagy muszlim uralkodó neve. – Román férfinév. 7. Villamos energiát termelő létesítmények. Fűtésükhöz használnak barnaszénen is, amely Szerbia ásványvagyónában az első helyet foglalja el. Az évente kibányászott mennyiség tekintetében déli szomszédunk a világranglista tizenkettedik helyét foglalja el. – Fehéredett a haja. 8. Hígít. – Nyugalom és vidámság színe. – Női név. Viselői szeptemberben ünneplik névnapjukat. 9. Madár, névelővel. – Eredményesnek bizonyult. 10. Bolgár hegység, világhírű kolostorral. – Nem egész szám. 11. Róma angol neve. – Tévécatorna: ... TV2. – Geometria alapfogalma, névelővel. 12. Kosarakban van! – Magyar progresszív rock zenekar. – Deszka fele! 13. Tűzálló anyag, amit a szerbiai Csacsak és Zlatibor térségében bányásznak és az ország egyik további fontos ásványi kincse. 14. Hibáztatott valamiért. – Cleveland része! – Világhírű énekes: Tom ... 15. Nálunk is elterjedt társasági tánc. – Sok családban hagyományos karácsonyi enni-való. – Ugyanaz a város, mint a 2. vízszintes sorban szereplő.

Beküldendő a három vastag betűs meghatározás megfejtése.

A rejtvenypályázat nyertesei

A szeptemberi rejtvenypályázat nyertesek: REZ, RESICA, ERDÉLYI, TORDA, NÉGYMILLIÓ TONNA, ZSIL, ARANYKITERMELÉS.

A nyertesek: Berencsi Józsefné, 3720 Sajókaza, Szoták u. 9.; Kónya József, 3417 Cserépváralfa, Alkotmány u. 4.; Lázár Balázné, 2855 Bokod, Fő utca 37.

A nyereményeket postán küldjük el.

Oklevéllel és egy kerámia bányászorkóval valamint egyszeri pénzbeli jutással szeretnénk megköszönni.”

Ezt követően az ünnepség folytatódott. Egy pohár ital mellett a régi emlékeket felidézve, jókedvűen beszélgettünk a régi időről.

Jó szerencsét!

Herendi József

Főszerkesztő: Hámosi István Péter • Szerkesztőség: 1068 Budapest VI. Városligeti fasor 46-48.

Telefon: 322-1226 • Fax/üzenetrögzítő: 351-7758 • E-mail: bdsz@banyasz.hu •

A bányamunkásban megjelent cikkek interneten is hozzáférhetők: www.banyasz.hu • Kiadja a

Nyomdort Kft. • Telefon/fax: 06 29 497-859 • Felelős kiadó: Rabi Ferenc • ISSN 0133-6630